

Abstrakt

Tříděné strukturní půdy představují skupinu periglaciálních mikrotvarů, které vytvářejí více či méně symetrické vzory v důsledku působení mrazu a zejména opakovaných cyklů mrznutí a tání. Vznik tříděných půd v Krkonoších je předpokládán v pozdním pleistocénu a v současnosti jsou považovány za neaktivní (s výjimkou tříděných kruhů). Jejich výskyt je vázán na nejvyšší lokality s plochým reliéfem a intenzivním působením větru, které způsobuje nízkou sněhovou pokrývku a umožňuje hluboké promrzání půdy. Předkládaná diplomová práce pojednává o vlivu lokálních charakteristik (mikroklimatická extremita, morfologie terénu či litologie) na morfologii a stupeň vytřídění tříděných strukturních půd. Terénní výzkum byl proveden podél transektu sledujícího gradient mikroklimatické extremity (reprezentované nadmořskou výškou a tzv. relativní výškou sněhu) v oblasti Luční hory ve východních Krkonoších, který je relativně homogenní z hlediska litologie a expozičních charakteristik. Transekt byl prodloužen dále přes Modré sedlo na Studniční horu, kde se rovněž vyskytují různé typy fosilních tříděných strukturních půd, resp. kvazi-aktivní tříděné kruhy v Modrém sedle. Zde však dochází k variabilitě litologických a výškových poměrů. U jednotlivých tříděných půd byly měřeny jejich morfometrické charakteristiky (délka hlavní a vedlejší osy, vyklenutí a další) a velikosti klastů. Stupeň vytřídění strukturních půd byl hodnocen prostřednictvím indexů vytřídění. Na vybraných lokalitách byla rovněž prováděna kontinuální měření půdních teplot a výšky sněhové pokrývky. Metoda dálkového průzkumu Země byla použita pro charakterizaci vnitřního uspořádání polygonálních sítí. Výsledky ukazují na relativně těsný vztah mezi stupněm vytřídění a morfometrickými charakteristikami tříděných půd. Horizontálně větší a více vyklenuté tvary obecně dosahují vyššího stupně vytřídění než tříděné půdy s opačnými charakteristikami. V rámci transektu na Luční hoře dochází k nárůstu vyklenutí a stupně vytřídění strukturních půd směrem do mikroklimaticky více exponovaných poloh a naopak. Poměrně výrazné změny morfologických charakteristik a stupně vytřídění v relativně malé oblasti studovaného území ukazují na vysokou citlivost tříděných půd na mírné změny lokálních charakteristik.

Klíčová slova: tříděné strukturní půdy, mikroklimatická extremita, mrazové třídění, morfologie, Luční hora, Krkonoše